

Ο Υπ. Οικονομικών παρουσιάζει την τρίτη φάση του Προγράμματος Στήριξης της οικονομίας για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας

Παρέμβαση του Υπουργού Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην κοινή συνέντευξη Τύπου με την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κα Ζέτα Αιμιλιανίδου για την τρίτη φάση του Προγράμματος Στήριξης της οικονομίας για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού

Η απρόσμενη πανδημία του κορωνοϊού προκάλεσε ένα αναπάντεχο υγειονομικό και οικονομικό σοκ σε παγκόσμιο επίπεδο.

Συγκριτικά με άλλες χώρες, η Κύπρος αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει με επιτυχία αυτή την κρίση. Τόσο σε υγειονομικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο δράσαμε έγκαιρα, με μεθοδικότητα και αποτελεσματικότητα, κάτι που σήμερα αναγνωρίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σε επίπεδο οικονομικής διαχείρισης δράσαμε άμεσα και συντεταγμένα, με ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό Πρόγραμμα Στήριξης της Οικονομίας, τριών φάσεων. Το συνολικό ύψος του Προγράμματος περιλαμβάνει παρεμβάσεις δημοσιονομικού περιεχομένου που εκτιμώνται περίπου στο 1.2 δις ευρώ, και παρεμβάσεις ενίσχυσης της ρευστότητας των επιχειρήσεων πέραν του 1.7 δις ευρώ.

Η πρώτη φάση του Προγράμματος, αφορούσε την περίοδο των αυστηρών περιορισμών διακίνησης και λειτουργίας επιχειρήσεων, δηλαδή την περίοδο Μαρτίου και Απριλίου.

Αυτή την περίοδο, με εμπροσθοβαρείς οριζόντιες παρεμβάσεις, στηρίξαμε τα εισοδήματα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων σε όλο σχεδόν το εύρος της οικονομικής δραστηριότητας. Στηρίξαμε, επίσης, άμεσα τον ζωτικό τομέα της υγείας.

Συγκεκριμένα, δημιουργήσαμε ένα «δίκτυο κοινωνικής προστασίας» των εργαζομένων, των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, των γονέων, και άλλων ειδικών ομάδων του πληθυσμού, και λάβαμε και άλλα οριζόντια μέτρα, θέτοντας σε εφαρμογή τα πιο κάτω σχέδια:

1. Σχέδιο Στήριξης μισθολογικού κόστους για επιχειρήσεις σε ολική ή μερική αναστολή των εργασιών
 2. Σχέδιο Στήριξης εισοδημάτων αυτοτελώς εργαζομένων σε ολική ή μερική αναστολή εργασιών
 3. Χορήγηση επιδόματος «Ειδικής Άδειας» σε γονείς
 4. Ειδικό «επίδομα ασθενείας»
 5. Επίδομα σε φοιτητές του εξωτερικού
 6. Σχέδιο επιδομάτων ανέργων
 7. Σχέδιο Απολαβών εργαζομένων απογευματινών προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας
 8. Επέκταση χρονικής περιόδου υποβολής ενστάσεων ΚΑ για αυτοεργοδοτούμενους
 9. Τροποποίηση του περί ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Κοινωνικών Εισφορών Νόμου
10. Μείωση της τιμής χρέωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος κατά 10% για περίοδο τεσσάρων μηνών

11. Λειτουργία Κινητών Συνεργείων για ηλικιωμένους και ευάλωτα πρόσωπα. Με την ευκαιρία θα θέλαμε θερμά να ευχαριστήσουμε την Υπουργό Εργασίας και όλους τους εθελοντές που μετείχαν στο πρόγραμμα.

12. Εισαγωγή πλαφόν σε τιμές προϊόντων

13. Έκτακτο βοήθημα στους εγκλωβισμένους και επανεγκαταστηθέντες

14. Παροχή οικονομικής βοήθειας σε Κύπριους που βρίσκονταν στο εξωτερικό και δεν μπορούσαν να επαναπατριθούν λόγω των μέτρων

15. Νομοθετική ρύθμιση για την αναβολή εξώσεων.

Παράλληλα, στηρίξαμε ουσιαστικά τον ζωτικό τομέα της δημόσιας υγείας διαθέτοντας επιπλέον 100 εκ. ευρώ για την υγειονομική διαχείριση της κρίσης, γιατί το πρώτιστο μέλημά μας ήταν η επάρκεια του συστήματος σε ένα συνολικό πλαίσιο υγειονομικής διαχείρισης της πανδημίας, ούτως ώστε να αποφύγουμε την κατάρρευση του συστήματος όπως έγινε σε άλλες χώρες.

Αυτή η εμπροσθοβαρής στήριξη και ο ορθός σχεδιασμός από πλευράς του Υπουργείου Υγείας επέτρεψε την ενίσχυση των μονάδων διαχείρισης ύποπτων περιστατικών, τη διεύρυνση της δωρεάν φαρμακευτικής περίθαλψης, αλλά επέτρεψε και στην Κύπρο να είναι η πρώτη χώρα στην Ευρώπη σε διενέργεια εξετάσεων για COVID-19, κάτι το οποίο απεδείχθη καταλυτικό στην επιτυχή διαχείριση της πανδημίας.

Παράλληλα, αναλογιζόμενοι τον υψηλό ιδιωτικό δανεισμό και τις δυσμενείς επιπτώσεις της κρίσης στους δανειολήπτες, λήφθηκαν ειδικά μέτρα όπως:

1. Αναστολή στις αποπληρωμές των δόσεων περιλαμβανομένων και των τόκων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων για δέκα μήνες, καθιστώντας την Κύπρο τη μόνη χώρα που προχώρησε στο εν λόγω μέτρο για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα
2. Αναστολή εκποιήσεων ΚΕΔΙΠΕΣ
3. Παράταση προθεσμίας προσκόμισης των δικαιολογητικών του σχεδίου «Εστία» αλλά και δικαίωμα υποβολής νέων αιτήσεων.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις λήφθηκαν τόσο φορολογικά όσο και αλλά πιο γενικής φύσεως μέτρα όπως:

1. Αναστολή της Υποχρέωσης καταβολής ΦΠΑ της περιόδου Απριλίου – Ιουνίου 2020
2. Μη καταβολή των αυξημένων εισφορών στο ΓΕΣΥ για 3 μήνες, κάτι που ισχύει και για τους εργαζόμενους
3. Διευκολύνσεις στο Σχέδιο Ληξιπρόθεσμων Οφειλών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων
4. Αναστολή υποβολής φορολογικής δήλωσης εισοδήματος για εταιρείες, και αυτοεργοδοτούμενους
5. Επίσπευση εξέτασης αιτήσεων για επιστροφή ΦΠΑ ή εταιρικού φόρου
6. Διευκολύνσεις στα έργα δημοσίων συμβάσεων
7. Πρόσθετη στήριξη για ανάκαμψη του τουρισμού
8. Μέτρα στήριξης του διαχειριστή των αεροδρομίων για μετριασμό των επιπτώσεων που προκαλεί η πανδημία
9. Χρηματοδοτήσεις και άλλα μέτρα για ενίσχυση της Έρευνας και καινοτομίας

10. Έκτακτη χορηγία στα ΜΜΕ

11. Αναστολή συμψηφισμού και έκτακτων υποχρεώσεων στο κράτος

Η δεύτερη φάση του Προγράμματος στήριξης της οικονομίας αφορούσε την περίοδο της σταδιακής άρσης των περιορισμών μέχρι και σήμερα. Την περίοδο αυτή, παράλληλα με τα μέτρα στήριξης των εργαζομένων και τα μέτρα κοινωνικής προστασίας, λάβαμε και αλλά πολύ σημαντικά μέτρα για την επανεκκίνηση της οικονομίας και στήριξη των επιχειρήσεων όπως:

1. Την απευθείας στήριξη των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων αλλά και αυτοτελώς εργαζομένων με εφάπαξ ποσό για κάλυψη οφειλών σε ενοίκια ή άλλα λειτουργικά έξοδα. Η Κύπρος είναι από τις πολύ λίγες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προχώρησε σε αυτό το μέτρο. Το επίδομα αναμένεται να καταβληθεί τις αμέσως επόμενες μέρες, μόλις εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
 2. Σχέδιο επιδότησης των επιτοκίων για νέα επιχειρηματικά δάνεια
 3. Σχέδιο επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια, ένα κοινωνικό μέτρο προς όφελος κυρίως των νέων ζευγαριών
 4. Φορολογική επιστροφή για μείωση ενοικίων, και όχι φοροελάφρυνση μειωμένης δημοσιονομικής επίπτωσης όπως έγινε στις περισσότερες χώρες
 5. Μείωση του ΦΠΑ από 9% σε 5% σε τομείς συναφείς με την τουριστική βιομηχανία (ξενοδοχεία, εστιατόρια και δημόσιες μεταφορές)
 6. Διαγραφή επιβαρύνσεων που δυνατόν να επιβλήθηκαν από τη μη έγκαιρη υποβολή φορολογικών δηλώσεων
 7. Πρόγραμμα εγγυήσεων και vouchers για στήριξη του τουρισμού
 8. Αποζημίωση στις Κυπριακές Αερογραμμές
 9. Μέτρα στήριξης του αγροτικού τομέα
10. Καταβολή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στην πατατοκαλλιέργεια
11. Έκτακτη χορηγία σε επαγγελματίες τεχνών και πολιτισμού
12. Επίσπευση της υλοποίησης όλων των αναπτυξιακών έργων προς ώθηση της ανάκαμψης και της ανάπτυξης.

Την ίδια ώρα, και προς ενίσχυση της ρευστότητας στην αγορά, αξιοποιώντας τα εργαλεία που μας προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση, εγκρίναμε τρία σχέδια ρευστότητας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων(ΕΤΕ). Η Κύπρος κατέστη η πρώτη χώρα που ενέκρινε τη συμμετοχή της στο «Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων», ενώ την ίδια ώρα αυξήσαμε το ύψος του σχεδίου παραχώρησης κυβερνητικών εγγυήσεων προς ΕΤΕ κατά 500 εκ, και εγκρίναμε νέο σχέδιο ρευστότητας για χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω του Ταμείου Επιχειρηματικότητας Κύπρου το οποίο διαχειρίζεται η ΕΤΕ.

Τα τρία αυτά σχέδια αναμένεται να συνεισφέρουν στην αύξηση ρευστότητας στην αγορά πέραν του 1.7 δις ευρώ.

Σήμερα, ανακοινώνουμε την τρίτη φάση του Προγράμματος στήριξης της οικονομίας για τους επόμενους 4 μήνες, την περίοδο ανάκαμψης και ουσιαστικής επανεκκίνησης της οικονομίας.

Αποτελείται από 5 νέα, πιο στοχευμένα σχέδια, τα οποία καταρτίστηκαν μετά από κοινωνικό διάλογο μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των κοινωνικών εταίρων, αλλά και προσεκτική μελέτη των δεδομένων στην αγορά, τα οποία και θα αναλύσει η Υπουργός Εργασίας κα Ζέτα Αιμιλιανίδου.

Τα νέα σχέδια εδράζονται κυρίως σε μια πιο στοχευμένη συνέχιση των μέτρων στήριξης της απασχόλησης σε τομείς δραστηριοτήτων που συνεχίζουν να πλήττονται λόγω των

επιπτώσεων της πανδημίας, και η εφαρμογή τους θα διέπεται από πιο αυστηρό πλαίσιο ελέγχου, ούτως ώστε να αποτραπούν τυχόν καταχρήσεις.

Μέρος της τρίτης φάσης αποτελεί επίσης η σημερινή απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να εγκρίνει την συνομολόγηση Συμφωνίας Εγγύησης ύψους 38.11 εκ. ευρώ προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συμμετοχή της Κύπρου στον μηχανισμό «SURE», το οποίο αποσκοπεί στην προστασία των θέσεων εργασίας των εργαζομένων που πλήττονται από την πανδημία. Όπως ήδη αναφέρθηκε, η Κυβέρνηση θα αξιοποιήσει στον βέλτιστο βαθμό όλα τα εργαλεία τα οποία παρέχονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με το συνεκτικό Πρόγραμμα στήριξης της Οικονομίας, η Κυβέρνηση ουσιαστικά σήκωσε όλο το βάρος λειτουργίας της οικονομίας την περίοδο των περιορισμών, αλλά και την περίοδο της σταδιακής άρσης τους.

Συγκεκριμένα, στηρίχθηκαν από τα δημόσια ταμεία 190,000 συμπολίτες μας, 26,000 επιχειρήσεις και 22,000 αυτοεργοδοτούμενοι!

Συνολικά, αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο το ύψος επιδότησης των εισοδημάτων στις τρεις φάσεις του Προγράμματος Στήριξης αγγίζει τα 500 εκ. ευρώ. Μια βοήθεια που οφείλαμε να παρέχουμε για να στηριχθεί το διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων, για να αποφύγουμε τις απολύσεις, κάνοντας έτσι πράξη την έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Παράλληλα, αποτρέψαμε τον οικονομικό στραγγαλισμό των επιχειρήσεων, δίνοντάς τους το αναγκαίο οξυγόνο για να μην χρεοκοπήσουν την κρίσιμη περίοδο αλλά και την περίοδο της ανάκαμψης.

Αν αναλογιστεί κάποιος το ύψος αλλά και όλο το πλέγμα των και εύρος των πολιτικών για στήριξη της οικονομίας, που ανέρχεται στα 3 περίπου δις. ευρώ, αναμφίβολα είναι από τα μεγαλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο Προγράμματα στήριξης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και το μεγαλύτερο έκτακτο σχέδιο στήριξης της οικονομίας το οποίο έχει γίνει ποτέ στην Κύπρο.

Πρόγραμμα το οποίο κατέστη εφικτό, λόγω της σύνεσης με την οποία διαχειριστήκαμε τα δημόσια οικονομικά τα περασμένα χρόνια, της προνοητικότητάς μας να δανειστούμε επιτυχώς από τις αγορές υπό δυσμενείς συνθήκες, και της πλήρους αξιοποίησης των εργαλείων που προσφέρονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Από την αρχή η Κυβέρνηση δήλωσε ότι θα σταθεί δίπλα στον εργαζόμενο και στον Κύπριο επιχειρηματία, εξαντλώντας τη δημοσιονομική της ευελιξία, αλλά στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της, χωρίς να διακινδυνεύσει δημοσιονομικό εκτροχιασμό. Με συνέπεια αυτό πράξαμε.

Την επόμενη περίοδο απαιτείται ακόμη περισσότερη σύνεση και υπευθυνότητα στην οικονομική διαχείριση. Οι δυνατότητες της κρατικής στήριξης και των δημοσίων οικονομικών δεν είναι απεριόριστες, ενώ η αβεβαιότητα όσον αφορά την πορεία της πανδημίας αλλά και τη διεθνή οικονομία είναι ακόμη μεγάλη.

Το επόμενο διάστημα θα πρέπει να διασφαλίσουμε:

- A) τη συνέχιση της υγιούς δημοσιονομικής διαχείρισης θωρακίζοντας τις δυνάμεις τις δημόσιας οικονομίας
- B) τη βέλτιστη συμμετοχή στα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερα στο Ταμείο Ανάκαμψης
- Γ) Την αναθεώρηση του αναπτυξιακού μας μοντέλου, μια διαδικασία η οποία ήδη βρίσκεται εν εξελίξει σε συνεργασία με το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας

Δ) Τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων.

Με υπευθυνότητα, ορθολογισμό αλλά και πλήρη σεβασμό στα χρήματα του φορολογουμένου. Σε αυτή την προσπάθεια επιζητούμε και τη στήριξη της αντιπολίτευσης, όπως την είχαμε σε αρκετά νομοθετήματα αλλά και στη στήριξη των συμπληρωματικών προϋπολογισμών. Είμαι σίγουρος ότι με εποικοδομητική διάθεση από όλους, θα εξεύρουμε τρόπους συνεννόησης και για τις οικονομικά ωφέλιμες για τον τόπο πολιτικές τη δύσκολη περίοδο που ακολουθεί.

Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις και συνθήκες για μια ισχυρή ανάκαμψη την επόμενη χρονιά αλλά και για μια υγιή οικονομία.